

Wędrowka przez Biblię

Broszura wydawana przez
„Impuls” TWR Polska

nr **60**

od **31.03.2025**
do **24.10.2025**

Głos Boga

W naszych programach przekazujemy Boże prawdy. Ufamy, że Bóg wskazuje nam właściwą drogę życia. Tak łatwo się dzisiaj zagubić, pośród natłoku informacji, smsów, postów, filmików, komentarzy, przekazywanych przez massmedia i media społecznościowe, które docierają do nas poprzez ekrany telewizorów, laptopów, smartfonów etc.

Wierzymy, że można i dziś odnaleźć źródło prawdy, odkryć na nowo, że Bóg przemawia, że nas kocha i pragnie prowadzić, wskazać nam prawdziwy sens i cel życia, zapewnić o swej dobroci i miłości. Przemawia do nas poprzez swoją Księgę ksiąg.

Zapraszamy do wędrowki przez kolejne księgi biblijne! W najbliższym czasie wsłuchiwać się będziemy w poselstwo poetyckich ksiąg Starego Testamentu, m.in. w „*Pieśń nad pieśniami*”, zapowiadającą duchową wiosnę! Poznamy prorocтва Izajasza, który dawno temu zapowiedział nadejście Tego, który tę wiosnę czyni, a także poselstwo listów apostoelskich, opowiadających o Nim, Zmartwychwstałym, Jezusie Chrystusie! Słuchajmy głosu żywego Boga!

List do Efezjan

List do Efezjan nazwano „*Listem Trzeciego Nieba*”, „*Królem Listów Apostolskich*”, „*Alpami Nowego Testamentu*”. Uznawany jest on przez wielu biblistów za najwspanialszy list apostołski, za szczytowe osiągnięcie myśli nowotestamentowej w ogóle.

Jeden z uczonych nazwał go „*boskim dziełem napisanym przez człowieka*” i podkreślił, że „*zostały w nim zawarte nie tylko koncepcje i doktryny wyłącznie chrześcijańskie ale także i te, które są wspólne dla chrześcijaństwa i dla objawienia ogólnego*”.

Temat Listu

List do Efezjan objawia prawdę o Kościele, prawdę, która w czasach Starego Testamentu była tajemnicą, mianowicie, że Kościół jest cudownym tworem Boga, ukształtowanym z żywych kamieni - ludzkich serc, odnowionych przez Ducha Świętego; dziełem nieporównywalnie wspanialszym niż najpiękniejsze świątynie zbudowane rękami.

Kościół jest żywym organizmem, niewidzialnym, choć rzeczywistym ciałem, którego „*Głową*” jest Jezus Chrystus. List do Efezjan i List do Kolosan objawiły najpełniej tę właśnie cudowną prawdę, wzajemnie się uzupełniając i sumując.

List do Kolosan poświęcony jest przede wszystkim „*Głowie*” Kościoła, objawieniu pełni i wszechwystarczalności Jezusa Chrystusa, natomiast List do Efezjan mówi głównie o „*Ciele Chrystusa*”, ciele, które tworzą wszyscy prawdziwie wierzący, trwający w osobistej więzi z Jezusem.

Główna myśl Listu do Efezjan streszczona jest w dziewiątym i dziesiątym wierszu pierwszego rozdziału tego Listu, gdzie czytamy, że Bóg „*dał nam poznać swój plan, osłonięty tajemnicą, mianowicie to, czego postanowił dokonać przez Chrystusa. Gdy dopełni się czas, połączy wszystko, co jest na niebie i ziemi w jedną całość w Chrystu-*

sie i pod jego panowaniem". (Nowy przekład BiZTB, Warszawa, 1991). Tę myśl możemy sformułować też, jeszcze krócej: „*Połączenie i pojednanie wszystkiego co istnieje nastąpi w określonym przez Boga czasie, w Jezusie Chrystusie.*”

We wstępie do komentarza do „*Listu do Efezjan*” William Barclay napisał:

„Bez Chrystusa nie ma we wszechświecie jedności ani harmonii; jest podział i rozdzźwięk (...)”.

„Człowiek pogwałcił porządek natury i stał się jej wrogiem, doprowadził do podziałów klasowych, rasowych, ideologicznych i narodowych. W naturze człowieka również panuje wewnętrzne rozdarcie. W każdym człowieku rozgrywa się walka, jakby wojna domowa; jest rozdarty między pragnieniem dobra, a dążeniem do zła, nienawiścią do grzechu i równocześnie upodobaniem grzechu. (...)”.

„To rozdarcie sięga także sfer pozaziemskich, odbywa się walka między siłami dobra i siłami zła, między Bogiem i demonami. Najtragiczniejszy jest rozdzźwięk między Bogiem a człowiekiem. Człowiek, który został stworzony aby żyć w społeczności z Bogiem, odwrócił się od Niego i poszedł swoją drogą. I tak w świecie bez Chrystusa panują rozdzźwięk i rozdarcie, których nie było w zamierzeniach Stwórcy. Jedność i harmonia mogą powrócić jedynie wtedy, kiedy wszystko zostanie połączone w Jezusie Chrystusie”.

Okoliczności powstania Listu

List do Efezjan jest jednym z czterech listów więziennych apostoła Pawła. Przebywając w więzieniu Paweł napisał cztery listy, które weszły w kanon Nowego Testamentu: *List do Efezjan, List do Kolosan, List do Filipian i List do Filemona*.

Trzy z nich powstały najprawdopodobniej między rokiem 61 a 63 r. n.e. w czasie pierwszego uwięzienia apostoła w Rzymie. Są to: *List do Efezjan, Kolosan i Filemona*.

LIST DO EFEZJAN

List do Filipian został najprawdopodobniej napisany wcześniej, podczas uwięzienia Pawła w Efezie, w latach 56 - 57 po Chr.

Listy do Efezjan, Kolosan i Filemona zostały więc napisane mniej więcej w tym samym czasie, co wyjaśnia liczne podobieństwa tak co do języka, jak i co do treści, zachodzące między tymi pismami.

Paweł prawdopodobnie napisał List do Efezjan najpóźniej, pod koniec okresu uwięzienia w Rzymie w latach 61 - 63 n.e. Zwróciliśmy już uwagę na duże podobieństwo Listu do Efezjan i Listu do Kolosan.

Najbardziej prawdopodobne jest to, że apostoł Paweł napisał najpierw List do Kolosan, w obliczu zaistniałej w tamtejszej wspólnocie trudnej sytuacji. Pojawiły się tam mianowicie odstępstwa od nauki Chrystusowej i uwięziony apostoł, nie mogąc udać się do Kolosan osobiście, napisał do nich list, w którym sformułował prawdę o wielkiej i wszechogarniającej roli Jezusa Chrystusa i Jego Kościoła w zbawczym planie Boga. Doszedł potem do wniosku, że należy tę prawdę przekazać wszystkim. Usunął więc z zawartości Listu do Kolosan odniesienia lokalne i czasowe, rozwinął myśl główną i w ten sposób powstał nowy list, przeznaczony do odczytania we wszystkich wspólnotach Azji Mniejszej, między innymi w Efezie. List ten miał więc charakter listu okrężnego, miał być przekazywany do odczytania kolejnym wspólnotom Azji Mniejszej, która była w tamtym czasie obszarem o strategicznym znaczeniu dla rozprzestrzeniania się ewangelii na całe Imperium Rzymskie.

Pracę naszą można wspierać modlitwą
oraz finansowo poprzez wpłaty na nasze konto:

PKO BP IV Oddział Wrocław
Nr r-ku: 05 1020 5242 0000 2702 0020 4313

Azja Mniejsza, obejmująca mniej więcej terytorium dzisiejszej Turcji, była w tamtym czasie „*sercem*” Imperium Rzymskiego, wielkim centrum kulturowym i religijnym. Właśnie tam, wzdłuż zachodniego wybrzeża dzisiejszej Turcji usytuowane były wielkie miasta, gdzie zamieszkiwały miliony ludzi i gdzie przyjeżdżali na wypoczynek rzymscy dostojnicy, włącznie z władcami imperium - rzymskimi cesarzami. Sprzyjał temu bardzo przyjemny, ciepły klimat i piękno malowniczego wybrzeża.

Przodującym miastem tego regionu był wtedy Efez, „*miasto nr 2*” Imperium Rzymskiego, stolica jego wschodniej części, tak, jak Rzym był stolicą Zachodu. Początki Efezu datuje się już na ok. dwutysięczny rok przed Chrystusem. Było to typowe miasto Wschodu, miasto azjatyckie, centrum kultury orientalnej, aż do roku tysięcznego przed Chrystusem, kiedy to dotarli tu Grecy. W Efezie nastąpiło spotkanie Zachodu ze Wschodem. Przez okres dwóch i pół tysiąca lat Efez był jednym z największych miast świata. Zbudowano tu największą świątynię grecką, jaka kiedykolwiek została zbudowana w historii, świątynię bogini Diany, którą zaliczono do siedmiu cudów świata starożytnego. Można powiedzieć, że w czasie, kiedy do Azji Mniejszej przybył apostoł Paweł, tu właśnie znajdowało się centrum kulturowe i religijne ówczesnego świata, zdominowanego przez kulturę grecką, a rządzonego przez rzymskich cesarów. I właśnie tu, za sprawą misji apostoła Pawła, posłusznego Bożemu prowadzeniu, otwarły się szeroko drzwi dla ewangelii Jezusa Chrystusa.

Sprawa adresata Listu

Jak już zauważyliśmy, list znany nam z Biblii jako List do Efezjan miał charakter listu okrężnego, przeznaczonego do odczytania nie tylko w jednej, ale w wielu wspólnotach wczesnego Kościoła chrześcijańskiego. Miał on być odczytany z pewnością także w Efezie, wielkim mieście o strategicznym znaczeniu, ale nie tylko tam. Potwierdzają to słowa samego apostoła Pawła z Listu do Kolo-

san. Czytamy tam: „**Kiedy ten list zostanie już u was odczytany, postarajcie się, aby zapoznał się z nim także Kościół w Laodycei, a wy odczytajcie list, który wam prześlą z Laodycei**” (4,16). Jest wysoce prawdopodobne, że mowa tu jest o liście, który znamy jako List do Efezjan. Nie był on w rzeczywistości napisany do żadnej konkretnej wspólnoty, lecz był listem obiegowym pisanym do wszystkich wspólnot, które ap. Paweł założył w Azji. Rzecz charakterystyczna, że w najstarszych manuskryptach greckiego Nowego Testamentu nie ma w pierwszym wersecie tego Listu wyrażenia „**w Efezie**”. We wszystkich manuskryptach werseł ten brzmi następująco: „**Paweł, ...do świętych i wierzących w Chrystusa Jezusa**”. W oryginalnym tekście greckim nie ma w nagłówku Listu słowa „**Efez**”. Na to, że List ten nie był adresowany tylko do Efezjan, lecz do wszystkich wspólnot Azji Mniejszej wskazuje także fakt, że jest on listem najmniej osobistym z wszystkich, jakie Paweł napisał. Nie zawiera żadnych osobistych pozdrowień, ani osobistych wzmianek, które tak często pojawiają się w innych jego listach. A przecież apostoł przebywał w Efezie dłużej, niż w innych miastach, pozostawał tam co najmniej trzy lata. Trudno uwierzyć, że Paweł wysłałby list pozbawiony wszelkich osobistych akcentów do wspólnoty, z którą łączyła go bardzo bliska, serdeczna więź uczuciowa.

Przyjmijmy więc, jako najbardziej prawdopodobny, pogląd, że List do Efezjan był listem obiegowym, przeznaczonym do odczytania we wszystkich wspólnotach azjatyckich, a przypisano go Kościołowi w Efezie w wyniku późniejszego naniesienia na nim adresu. W niczym nie umniejsza to autentyczności Listu. Fakt, że jego adresatami byli nie tylko Efezjanie podnosi nawet jego rangę, i rzeczywiście, jest to list wyjątkowy. Głosi, że pojednanie świata i ludzi jest możliwe tylko w Chrystusie oraz że Kościół musi stać się narzędziem Chrystusa w tym powszechnym pojednaniu człowieka z Bogiem i człowieka z człowiekiem. Dlatego właśnie List do Efezjan został uznany za „**Króla Listów Apostolskich**”.

Struktura Listu

List do Efezjan ma bardzo uporządkowaną, logiczną strukturę. List składa się z sześciu rozdziałów. Pierwsze trzy mają charakter doktrynalny i mówią o niebiańskim powołaniu Kościoła, natomiast trzy pozostałe mają charakter praktyczny i mówią o ziemskiej misji Kościoła. Kościół jest ciałem Chrystusa. „*Głowa*” jest Chrystus, który znajduje się w niebie. Ale Kościół ma stąpać po ziemi. Ma być stopami Chrystusa, które pójdę w Jego imieniu, w Jego sprawach, ma być rękami, które wykonują Jego dzieło, ustami, które głoszą Jego ewangelię. Zadaniem Kościoła jest przybliżyć światu Chrystusa. Istotą i celem Kościoła jest powszechne pojednanie, pojednanie, dla którego Chrystus przyszedł na świat.

Część doktrynalna wyraźnie dzieli się na bardzo logicznie ze sobą powiązane tematy:

Rozdział 1 ukazuje ***Kościół jako żywy organizm***

Rozdział 2 opisuje ***Kościół jako świątynię***

Rozdział 3 mówi o ***Kościele jako o tajemnicy***

Część praktyczna mówi o zadaniach Kościoła, jako narzędzia pojednania w ręku Chrystusa:

Rozdział 4 ukazuje ***Kościół, jako nowy lud***

Rozdział 5 ukazuje ***Kościół jako Panna Młoda***

Rozdział 6 porównuje ***Kościół do uzbrojonego żołnierza***

Plan Listu

I. Część doktrynalna - niebiańskie powołanie Kościoła rozdziały 1-3

A. Kościół jako „Ciało” r. 1

1. Wstęp w. 1 - 2

2. Kościół zaplanowany przez Boga Ojca w. 3 - 6

3. Kościół wykupiony przez Chrystusa w. 7 - 12

4. Kościół chroniony przez Ducha Świętego	w. 13 - 14
5. Modlitwa o wiedzę i moc dla Kościoła	w. 15 - 23
B. Kościół jako świątynia	r. 2
1. Materiał, z którego jest zbudowany Kościół	w. 1 - 10
2. Sposób w jaki jest budowany Kościół	w. 11 - 18
3. Przeznaczenie budowli	w. 19 - 22
C. Kościół jako tajemnica	r. 3
1. Objawienie tajemnicy Kościoła	w. 1 - 4
2. Treść (definicja) tajemnicy Kościoła	w. 5 - 13
3. Modlitwa o moc i wiedzę dla Kościoła	w. 14 - 21
II. Część praktyczna - zadania Kościoła	r. 4 - 6
A. Kościół jako nowy lud	r. 4
1. Objawienie się nowego ludu	w. 1 - 6
2. Przestroga dla nowego człowieka	w. 7 - 16
3. Zakaz dla nowego człowieka	w. 17 - 32
B. Kościół jako panna młoda	r. 5
1. Zaręczyny Kościoła z Chrystusem	w. 1 - 17
2. Czyste życie Kościoła	w. 18 - 24
3. Oczekiwanie Kościoła	w. 25 - 33
C. Kościół jako żołnierz	r. 6
1. Postawa żołnierza	w.1 - 9
2. Wróg żołnierza	w.10 - 12
3. Zbroja żołnierza	w.13 - 18
4. Przykład żołnierza	w.19 - 22
5. Błogosławieństwo dla żołnierza	w. 23 - 24

Księga Przysłów

Księga Przysłów, znana też jako „*Księga Przypowieści Salomona*”, należy do poetyckich ksiąg Starego Testamentu, podobnie jak Księga Hioba, Księga Psalmów, Księga Koheleta (Kaznodziei Salomona) i Pieśń nad Pieśniami. Księgi poetyckie, zwane też dydaktycznymi, lub mądrościowymi, znajdują się w środkowej części Starego Testamentu: następują po księgach historycznych, a poprzedzają księgi prorockie.

Autor

Autorem Księgi Przysłów jest Salomon. Nie znaczy to, że Salomon był twórcą wszystkich przypowieści, które znajdują się w Księdze Przysłów. W końcowej części Księgi znajdujemy np. nauki Agura (r. 30,1-14) i Lemuela (r. 31,1-9), a kończy tę Księgę poemat o dzielnej niewieście. Salomon czerpał z obfitych źródeł starożytnego Wschodu, gdzie przekazywanie nauk mądrościowych za pomocą przysłów było bardzo popularne. Salomon zredagował obszerne zbiory przypowieści, a wiele z przysłów ułożył sam. W I Księdze Królewskiej czytamy o Salomonie w rozdziale 4 wiersze 29-34: „*Dał Bóg Salomonowi bardzo wielką mądrość i roztropność, nadto rozum tak rozległy jak piasek nad brzegiem morza. A mądrość Salomona przewyższała mądrość wszystkich ludzi Wschodu i całą mądrość Egiptu. Ułożył on trzy tysiące przypowieści i tysiąc pięć pieśni. Mówił on w nich o drzewach, począwszy od cedru, który rośnie w Libanie, aż do hizopu, który wyrasta z muru; mówił o zwierzętach i ptakach, o płazach i o rybach. Toteż ze wszystkich ludów przychodzili ludzie, aby słuchać mądrości Salomona, od wszystkich królów ziemi, którzy posłyszeli o jego mądrości*”.

Bóg dał Salomonowi wielką mądrość. Poznajemy tę mądrość, czytając przebogatą w ważkie treści Księgę Przysłów. Księga ta bez wątpienia powstała z inspiracji Boga.

Kluczowy wiersz

Kluczowym wierszem Księgi Przysłów jest siódmy wiersz pierwszego rozdziału, gdzie znajdujemy następujące słowa: „*Bojaźń Pana jest początkiem poznania; głupcy gardzą mądrością i karnością*”.

Przesłanie Księgi

Księga Przysłów ukazuje, że bojaźń Pana, bogobojność, to podstawa wszelkiego poznania, wszelkiej wiedzy. Bogobojność jest podstawą i ukoronowaniem wszelkich cnót, spośród których Księga Przysłów najwyżej wynosi: mądrość, umiarkowanie, roztropność, sprawiedliwość, karność, pracowitość, pokorę, miłość bliźniego, umiejętność wychowania dzieci.

Mądrość jest cnotą dostępną i niezbędną dla każdego człowieka, a w parze z prawdziwą mądrością zawsze powinna iść bogobojność i nienaganna moralność. Przeciwnieństwem mądrości jest głupota, odstępstwo od Boga, upadek moralny. Źródłem mądrości jest Bóg i tylko u Niego szukać można mądrości prawdziwej, mądrości czystej. Mądrość taka uszczęśliwia zarówno mędrca, jak i jego bliźnich. Buduje właściwe relacje międzyludzkie, wychodzi naprzeciw potrzebom i pragnieniom każdego człowieka.

Charakterystyka Księgi

Księga Przysłów zawiera stwierdzenia, które nie poddają się erozji czasu. Były one cenne i pożyteczne dla ludzi żyjących w czasach starożytnych i są bezcenne i prawdziwe także dla nas, dzisiaj. Nie znajdziemy w Księdze Przysłów wypowiedzi, które kolidowałyby z osiągnięciami nauki. Przeciwnie, odkrycia np. współczesnej psychologii, czy socjologii, potwierdzają trafność i głębię przesłania biblijnych przysłów.

Następną cechą, wyróżniającą Księgę Przypowieści spośród innych, świeckich zbiorów przysłów, jest jej czystość moralna, etycz-

na. Nie znajdziemy w tej Księdze ani jednego stwierdzenia, które akceptowałoby, czy pochwalało postawy niemoralne, co zdarza się, niestety w innych tego rodzaju zbiorach starożytnych i współczesnych.

Warto też podkreślić, że przypowieści zawarte w Księdze Przysłów nie przeczą sobie wzajemnie, jak to ma często miejsce w świeckich zbiorach. Gdy prześledzimy chociażby nasze, tradycyjne przysłowia polskie, zauważymy, że niektóre z nich przeczą sobie; prezentują bowiem opinie różnych ludzi, są wyrazem różnych doświadczeń, różnych spostrzeżeń i obserwacji.

Przysłowia biblijne wykazują zgodność, jedność przesłania, gdyż ułożono je i zebrano z Bożej inspiracji. Nauki zawarte w Księdze Przysłów, tak jak w pozostałych księgach mądrościowych Starego Testamentu, przygotowują nas na przyjęcie słowa z ust Wcielonej Mądrości, Jezusa Chrystusa.

Forma literacka Księgi

Jeśli chodzi o formę, Księga Przysłów jest klasycznym wytworem hebrajskiej twórczości poetyckiej. Poezja hebrajska nie operuje rymami. Jej rodzimą formą literacką jest „*maszal*”, czyli sentencja wyrażająca za pomocą rytmu określone prawdy, nauki, wskazania. Ważną rolę odgrywa tutaj paralelizm myśli, czyli jak gdyby podwójne sformułowanie danej prawdy, w ten sposób, że druga wypowiedź jest czymś w rodzaju rozwinięcia, czy komentarza, w stosunku do wypowiedzi pierwszej.

W Księdze Przysłów występują trzy rodzaje takich konstrukcji poetyckich:

1) PARALELIZM SYNONIMICZNY

Przysłowie: „*Dla szyderców gotowe są baty, a chłosta na plecy głupiego*” (19,29) - to konstrukcja oparta na paralelizmie synonimicznym. Tutaj drugie zdanie niejako tłumaczy, wykląda, przedsta-

wia inaczej prawdę, wyrażoną już w zdaniu pierwszym.

2) PRZECIWSTRAWNY

Drugi rodzaj paralelizmu działa na zasadzie kontrastu, oparty jest o przeciwstawienie sobie dwóch myśli, chociaż ukazują one tę samą prawdę. Np. przysłowie: „*Wesoło błyszczy światło sprawiedliwych, a lampa niewiernych przygasa*” (13,9) - to konstrukcja oparta na paralelizmie przeciwnym. Tutaj prawda, wyrażona w zdaniu pierwszym jest wzmocniona, uwypuklona poprzez kontrast z drugim zdaniem, ukazującym jak gdyby „*drugą stronę medalu*” tej samej kwestii.

3) PARALELIZM CIĄGŁY

Trzecia konstrukcja, polega na tym, że drugie zdanie dopełnia myśl, wyrażoną w zdaniu pierwszym. Widzimy to na przykład w przysłowiu: „*Jak ryk lwa - tak zapalczliwość króla, kto go rozgniewa, życie naraża*” (20,2).

Struktura Księgi

1. Ukazanie kontrastu pomiędzy mądrością a głupotą	r. 1 - 9
2. Pierwszy zbiór przysłów Salomona	r. 10 - 24
3. Drugi zbiór przysłów Salomona, zredagowany za panowania króla Ezechiasza	r. 25 - 29
4. Nauki Agura	r. 30
5. Nauki Lemuela	r. 31, 1 - 9
6. Poemat o dzielnej niewieście:	r. 31, 10 - 31

List do Filipian

Autor, czas i miejsce napisania Listu

List do Filipian jest jednym z czterech listów więziennych apostoła Pawła, które weszły w skład kanonu Nowego Testamentu. Listy do Efezjan, do Kolosan i do Filemona zostały napisane podczas uwięzienia Pawła w Rzymie, pomiędzy 61 a 63 rokiem n.e. Natomiast List do Filipian apostoł napisał najprawdopodobniej wcześniej, podczas uwięzienia go w Efezie, w latach 56 - 57.

Okoliczności napisania Listu

Apostoł Paweł przybył do Filippi podczas swojej drugiej podróży misyjnej, trwającej od roku 50 do 53. Jego pobyt w Filippi opisuje Łukasz w 16 r. Dziejów Apostolskich. Filippi było wielkim ośrodkiem handlowym świata starożytnego. Wiemy, że pierwszą osobą, która w tym mieście otworzyła swoje serce na głoszoną przez Pawła ewangelię była Lidia, handlarka purpury, jednego z najkosztowniej-szych towarów w tamtych czasach. Lidia była zamożną kobietą, była też pierwszą mieszkanką Europy, która została chrześcijanką.

Później Dobrą Nowinę o Jezusie Chrystusie przyjął dozorca więzienia, rzymski oficer. Filippi było rzymską kolonią i nawrócenie obywatela Rzymu miało duże znaczenie dla dalszych losów rozwoju chrześcijaństwa w tym strategicznie położonym mieście. Gdy apostoł opuszczał Filippi funkcjonowała tam już silna wspólnota chrześcijańska.

Ze wspólnotą chrześcijan w Filippi łączyły Pawła szczególnie serdeczne więzy, więzy przyjaźni i miłości. Była to jego ukochana wspólnota, o czym świadczy ton jego listu. Znajdujemy tu np. takie słowa apostoła: ***"Moi kochani bracia, tęsknię za wami, wy jesteście moją radością i laurem zwycięstwa. Trzymajcie się wiernie Pana, kochani moi"*** (4,1).

Paweł w czasie swoich podróży misyjnych starał się utrzymywać z pracy własnych rąk, nie chcąc obciążać finansowo zakładanych przez siebie wspólnot. W wyjątkowo trudnych sytuacjach korzystał jednak z pomocy wspólnoty w Filipi i czynił to kilkakrotnie, o czym dowiadujemy się z relacji Dziejów Apostolskich i z listów samego apostoła. Świadczy to o bliskich, serdecznych stosunkach Pawła z braćmi i siostrami w Chrystusie z Filipi.

Przyczyny napisania Listu

Bezpośrednim powodem napisania Listu do Filipian była, jak się wydaje, choroba Epafrodyta. Filipianie wysłali go do uwięzionego Pawła jako doręczyciela daru, a także po to, by mógł przebywać z apostołem i być jego osobistym pomocnikiem. Epafrodyt jednak zachorował. Paweł odesłał go więc z powrotem. Jednak w trosce by Filipianie nie uznali wracającego Epafrodyta za człowieka, który się nie sprawdził, apostoł napisał w swoim liście: ***"Przyjmijcie go po bratersku, z radością i szanujcie takich ludzi, jak on; przecież służąc mi pomocą w waszym imieniu, narażał swoje życie dla sprawy Chrystusa"*** (2, 29 - 30).

Paweł napisał swój list także, by podziękować Filipianom za okazaną mu pomoc. Minęło kilka lat (około pięciu) odkąd opuścił Filipi, a w tym czasie kilkakrotnie jego ukochana wspólnota wysyłała mu prezenty. Apostoł chce też zachęcić Filipian do wytrwania w próbach, które przechodzą. Wzywa także w swoim liście do jedności. We wspólnocie w Filipi były dwie kobiety, które kłóciły się i siały niepokój. Byli tam też fałszywi nauczyciele, którzy starali się zwieść Filipian z drogi prawdy.

Tak więc, wdzięczność za okazaną mu pomoc i troska o ukochaną wspólnotę i o powracającego do Filipi chorego Epafrodyta pobudziły apostoła Pawła do napisania Listu do Filipian.

Języki, w których nadawana jest
„Wędrownica przez Biblię”

angielski, arabski, bengalski,
berbeski, burmański, cebuaño,
CheChewa, chorwacki, czeski, czua,
duński, farski, francuski, gujarati,
hebrajski, hinduski, hiszpański,
indonezyjski, japoński, kanadyjski,
kantonezyjski, koreański, kurdyjski,
malezyjski, mandaryjski, marathi,
navaho, nepalski, norweski,
ormiański, oryjski, polski,
portugalski, quichua, rosyjski,
serbski, suachili, szwedzi, tai,
tamilski, telugu, turecki, ukraiński,
węgierski, włoski, zulu.

**Kochani Słuchacze TWR
czekamy na Wasze listy!
Jak odbieracie nasze audycje?
Co one wnoszą
do Waszego życia?**

W miarę możliwości postaramy się odpowiedzieć na każdy list i kontynuować nawiązaną w ten sposób relację. Na życzenie wysyłamy bezpłatnie Nowy Testament, literaturę chrześcijańską oraz nośniki z nagraniami.

Prosimy o dołączenie następujących informacji o sobie

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez Stowarzyszenie
Chrześcijańskie „Impuls” Trans World Radio Polska w celach związanych z korespondencją

Imię i nazwisko:..... nr telefonu:.....

Kod pocztowy:..... Miasto:..... Adres:.....

Kraj:.....

List od słuchacza z Afryki

Kiedyś strasznie się wkurzałem, jak ktoś mnie prowokował. Przez to moje relacje z ludźmi mocno ucierpiały. Przestałem chodzić do kościoła, bo za każdym razem, gdy ktoś widział mnie w takim stanie, od razu nawiązywał do mojego chrześcijańskiego wychowania. Pewnego dnia natrafiłem na ten program i usłyszana wiadomość tak mnie poruszyła, że postanowiłem wołać do Boga za każdym razem, gdy przechodzę trudne chwile, i nie odpuszczać swojej wiary. To, co usłyszałem, dotknęło mnie do głębi – aż się popłakałem, bo uświadomiłem sobie, jak bardzo oddaliłem się od Bożej obecności i nawet nie prosiłem Go o pomoc. Postanowiłem wziąć sobie te słowa do serca – pościłem i modliłem się przez trzy dni, a Boży Duch zaczął działać w moim życiu. Teraz, gdy ktoś mnie prowokuje, po prostu biorę głęboki oddech i odchodzę. Ludzie są w szoku, że nie reaguję tak jak kiedyś. Dziękuję za ten program z całego serca! Modlę się, żeby Bóg dał Wam wszystko, czego potrzebujecie, by dalej go prowadzić.

List od słuchaczki z Korei

Cześć!

Dzisiaj, kiedy słuchałam „Wędrowki przez Biblię”, starałam się mocno trzymać w sercu tego, czego chce ode mnie Pan Bóg. Teraz próbuję zastanowić się nad swoim zachowaniem – w pracy nie miałam odwagi otwarcie przyznać się do wiary. Jednak wierny Bóg mówi mi, że bym zawsze była czujna! Wzywa mnie też, że bym troszczyła się o czystość wiary i uczyła się odwagi w byciu chrześcijanką. A przede wszystkim, że bym żyła wiarą z miłością w każdej sytuacji. Jestem wdzięczna Duchowi Świętemu, który dotyka mojego serca poprzez „Wędrowkę przez Biblię”.

Pozdrawiam!

Treść Listu

List do Filipian jest listem bardzo osobistym i przede wszystkim listem dziękczynnym. Nie zawiera jakiegoś systematycznego wykładu prawd wiary. Niemniej, wśród cennych osobistych zwierzeń i serdecznych podziękowań oraz napomnień apostoła, znajduje się wspaniały fragment o pokorze Chrystusa, o Jego ogołoceniu się z chwały należnej Bożemu Synowi. Ten urywek Listu stanowi bezcenny element nauki Nowego Testamentu o Chrystusie, o Jego boskiej naturze i istnieniu przed wcieleniem.

Poza tym nie ma w Liście do Filipian treści o charakterze doktrynalnym. Świadczy to o tym, że nie było we wspólnocie w Filipii poważniejszych wpływów błędnych nauk, które Paweł musiałby korygować, tak jak to miało miejsce np. w Galacji. Nie potrzebował też apostoł zasadniczo korygować postępowania Filipian, tak, jak to musiał czynić w stosunku do Koryntian.

List do Filipian jest jak gdyby serdeczną rozmową prowadzoną przez apostoła, duchowego ojca wspólnoty, z jej członkami, oddanymi przyjaciółmi, ukochanymi braćmi w Chrystusie. Apostoł zachęca Filipian do wytrwałego i radosnego kroczenia przez życie z Chrystusem.

List do Filipian jest więc cenną rozprawą na temat pokonywania przez chrześcijanina przeszkód, znoszenia doświadczeń i prób, w życiu będącym kroczeniem śladami Jezusa Chrystusa. Jak chrześcijanin ma wytrwać w doświadczeniach i zachować pogodę ducha, duchową radość? - tak możemy sformułować temat Listu do Filipian. List ten w ogóle bywa nazywany „*listem radości*”, ponieważ często pojawiają się w nim słowa „*radość*” i „*radować się*”.

„Radujcie się” - pisze Paweł - **„powtarzam, radujcie się”**. Mimo, że znajduje się w więzieniu, apostoł kieruje serca swoich przyjaciół, a także nasze serca, ku takiej radości, której nikt nie może nam odebrać.

Struktura Listu

I. Filozofia życia chrześcijanina	r. 1
1. Pozdrowienia	w. 1 - 2
2. Cechy chrześcijańskiego życia	w. 3 - 11
3. Rozwój chrześcijanina i cel jego życia	w.12 - 30
II. Wzorzec chrześcijańskiego życia	r. 2
1. Chrystus wzorem pokory	w. 1 - 11
2. Przykład apostoła Pawła	w.12-18
3. Przykład Tymoteusza	w. 19 - 24
4. Przykład Epafrodyta	w. 25 - 30
III. Koszty (cena) chrześcijańskiego życia	r. 3
1. Koszty rozliczenia się z przeszłością	w. 1 - 9
2. Koszty dążenia do celu (teraźniejszość)	w. 10 - 19
3. Życie nadzieją (przyszłość)	w. 20 - 21
IV. Moc do prowadzenia chrześcijańskiego życia	r. 4
1. Radość - źródło mocy	w. 1 - 4
2. Modlitwa - tajemnica mocy (radości)	w. 5 - 7
3. Przebywanie z Chrystusem - świątynia mocy (radości)	w. 8 - 9
4. Ukrycie się w Chrystusie - doznawanie mocy (radości)	w. 10 - 23

Księga Koheleta

Księga Koheleta zwana jest też „*Księgą Eklezjastesa*”, lub „*Księgą Kaznodziei Salomona*”. Jej nazwa pochodzi od autora, który sam przedstawia się jako „*kohelet*”, czyli jako kaznodzieja lub mędrzec. Nie jest to imię własne, lecz oznaczenie funkcji, lub urzędu.

Kohelet, to słowo pochodzenia hebrajskiego. W języku greckim odpowiada mu termin *Ekklesiastes*, stąd Księga Kaznodziei Salomona nazywana jest Księgą Koheleta lub Księgą Eklezjastesa. My wybierzemy nazwę „*Księga Koheleta*”, jako najbliższą hebrajskiemu oryginałowi.

Autor

Kim był Kohelet? Był mędrce, był kaznodzieją. Część biblistów uważa, że był nim sam Salomon, król Izraela, syn Dawida, słynący z mądrości, danej mu przez Boga. Na autorstwo Salomona wskazuje treść dwóch pierwszych rozdziałów Księgi. Większość biblistów jest jednak zdania, że Kohelet był jednym z mędrców izraelskich, żyjących znacznie później niż Salomon.

Jakkolwiek by nie było, mędrzec, który jest autorem Księgi, pomimo gorzkiej refleksji iż nic na świecie nie przynosi szczęścia, bo wszystko, co istnieje, to „*marność*”, stoi jednak mocno na gruncie wiary w Boga, od którego wszystko pochodzi i który wszystkim rządzi. Stwierdza, że naszym zadaniem jest roztropne, mądre korzystanie z dóbr, które są Bożym darem. Kiedyś bowiem ze wszystkiego trzeba będzie zdać sprawę przed Bogiem.

Poselstwo Księgi

Kohelet snuje rozważania nad sensem życia ludzkiego i stwierdza, że bardzo trudno jest znaleźć drogę do prawdziwego szczęścia. Trwałego szczęścia nie przynoszą ani bogactwa, ani sława, ani używanie

rozkoszy. Życie jest pełne trudu, utrapień, a ostatecznie wszystkich spotyka ten sam los - śmierć. Autor Księgi szczerze dzieli się dręczącymi go wątpliwościami, stawia wiele pytań, na które sam nie znajduje odpowiedzi i w ten sposób toruje drogę do przyjęcia objawienia Nowego Testamentu.

Bez Chrystusa nie można zaznać w życiu trwałego szczęścia. Bez Boga życie człowieka nie może być satysfakcjonujące. Wielu ludzi usiłuje odnaleźć szczęście poza Bogiem, każdego dnia próby te podejmują miliony. Ale nawet największym mędrcom nie udaje się znaleźć szczęścia.

Ani wiedza, ani sława, ani bogactwo nie czynią człowieka szczęśliwym. Wszystko to „*marność*”, pustka, nuda. Przekonuje się o tym boleśnie także wielu współczesnych nam ludzi.

Bez Chrystusa nie można dotrzeć do Boga. Bez Boga życie człowieka nie może być spełnione. Bez Boga życie nie przynosi satysfakcji, szczęścia, lecz zamienia się w udrękę, w bezcelową egzystencję.

Kohelet ukazuje cały dramat człowieka, żyjącego z dala od Boga. Wśród jego stwierdzeń znajduje się wiele wypowiedzi, które wyrwane z kontekstu mogą brzmieć szokująco. Znamienne jest to, że z tej właśnie księgi czerpią cytaty ludzie niewierzący, ateiści, cynicy, krytycy chrześcijaństwa.

Także przedstawiciele różnych kultów wyjmują pojedyncze fragmenty Księgi Koheleta i dowolnie je interpretują, tworząc fałszywe nauki. Ważne jest więc, by treść tej księgi rozpatrywać w całości, pamiętając o kontekście historycznym i o celu, dla którego księga ta została napisana.

Kluczowe słowo

Kluczowym słowem Księgi Koheleta, powtarzającym się jak refren, jest słowo „*marność*”. Pojawia się ono w tej krótkiej księdze aż sześćdziesiąt cztery razy. Marnością jest wszystko, co człowiek

może osiąść, zdobyć, przeżyć, bo nic nie da mu satysfakcji, nic nie uczyni go szczęśliwym, dopóki jego życie będzie biegło z dala od Boga.

Podział Księgi

Księgę Koheleta możemy podzielić w następujący sposób:

I. Postawienie problemu: "Wszystko jest marnością"	r. 1,1 - 2
II. Poszukiwanie odpowiedzi poprzez doświadczenie w następujących dziedzinach:	1,3 - 12,12
1) Nauka	1, 4 - 11
2) Filozofia	1,12 - 18
3) Rozrywka	2,1 - 11
4) Dobra materialne	2,12 - 26
5) Fatalizm	3,1 - 15
6) Egocentryzm	3,16 - 4,16
7) Religia	5,1 - 8
8) Bogactwo	5, 9 - 6,12
9) Moralność	7,1 - 12,12
III. Wynik poszukiwań	12, 13 - 14
- sformułowanie końcowego wniosku	

Pieśń nad Pieśniami

Autor

Pierwsze słowa „*Pieśni nad Pieśniami*” wskazują na jej autora. Czytamy, w pierwszym wierszu, że jest to: „*Pieśń nad Pieśniami Salomona*”.

Salomon ułożył wiele pieśni. Z Pierwszej Księgi Królewskiej dowiadujemy się, że ułożył on „*trzy tysiące przypowieści i tysiąc pięć pieśni*” (I Król. 4, 32). Z tego wielkiego dorobku literackiego Salomona zachowała się niewielka część przypowieści, które zapisane są w Księdze Przysłów i tylko jedna pieśń, która znalazła się w kanonie Starego Testamentu.

Większość komentatorów biblijnych jest jednak zdania, że „*Pieśń nad Pieśniami*”, to zbiór kilku krótszych pieśni i najczęściej wyróżnia się ich pięć, co prawdopodobnie ma związek z liczbą tysiąca i pięciu pieśni podaną przez autora Ksiąg Królewskich. Być może wyróżnił on właśnie owych pięć pieśni, które tworzą „*Pieśń nad Pieśniami*”. W każdym razie możemy być pewni, że nie jest dziełem przypadku, iż te, a nie inne przysłowia i pieśni Salomona znalazły się w kanonie Pisma Świętego. Wybrał je i zachował dla nas rzeczywisty autor Biblii, Duch Święty.

Kluczowe wiersze

Kluczowymi wersetami "Pieśni nad Pieśniami" są wiersze:

"Ja należę do mojego miłego, a mój miły, który pasie wśród lilii, należy do mnie" (6, 3).

"Wielkie wody nie ugaszą miłości, a strumienie nie zaleją jej" (8, 7).

Przesłanie

„*Pieśń nad Pieśniami*” jest niezwykle księgą biblijną. Nie ma w niej w ogóle wzmianki o Bogu. Rozumiana dosłownie jest po prostu pięknym poematem miłosnym. Ale rozumiana alegorycznie,

pieśń ta ukazuje nam wspaniałą obraz miłości Boga i jego ludu.

Jest niemal pewne, że pierwsi czytelnicy „*Pieśń nad Pieśniami*” odczytywali ją jako wielką alegorię, jako poetycki obraz miłości Boga do narodu wybranego. Izraelici odnajdywali tu przecież te same symbole, co w słowach proroków Starego Testamentu. Izajasz, Jeremiasz, Ezechiel, Ozeasz, podobnie jak autor „*Pieśń nad Pieśniami*”, mówili o „*pasterzu*”, o „*królu*”, o „*winnicy*”, o „*oblubieńcu*” i „*oblubienicy*”. Co więcej, wszystkie te starotestamentowe obrazy, występujące w „*Pieśń nad Pieśniami*”, mają swoje przedłużenie w Nowym Testamencie. Chrystus jest wielokrotnie ukazany w ewangeliiach, listach apostoelskich i Apokalipsie jako „*król*”, „*pasterz*” i „*oblubieniec*”, a lud Boży jako oblubienica i jako winnica.

Żeby właściwie zrozumieć „*Pieśń nad Pieśniami*”, trzeba więc interpretować ją na różnych „*poziomach*”. Na poziomie *naturalistycznym*, dosłownym, jest to *poemat liryczny*, ukazujący piękno miłości małżeńskiej. Na poziomie *alegorycznym*, przenośnym, jest to pieśń o miłości Boga i ludu, Chrystusa i Kościoła.

Znaczenia „Pieśni nad Pieśniami”

Możemy wyróżnić cztery główne znaczenia:

1) „*Pieśń Salomona*” opiewa piękno miłości małżeńskiej.

Ukazuje małżeństwo, jako wspaniałą relację pomiędzy mężczyzną i kobietą, relację „*zaprojektowaną*” i błogosławioną przez Boga. Jest to pieśń mówiąca o prawdziwej miłości, obejmującej sferę ciała, duszy i ducha. Żydowski myśliciele nauczali, że pieśń ta pozwala „*zaglądnąć*” w serce szczęśliwego męża i szczęśliwej żony.

2) „*Pieśń nad Pieśniami*” opiewa miłość Jahwe do Izraela.

Miłość Boga do narodu wybranego. O tej miłości mówi cały Stary Testament. Prorocy izraelscy wiele razy nazywali lud Boży „*oblubienicą*” lub „*małżonką*”, zaślubioną żywemu Bogu. Niewier-

ność Izraela względem Boga nazywana jest przez proroków „*cudzołóstwem*”. Nieposłuszeństwo, odstępstwo ludu Bożego jest wielkim grzechem, wielką zdradą wobec kochającego swój lud Pana.

Te dwa znaczenia „*Pieśń nad Pieśniami*” były zawsze wymieniane przez uczonych żydowskich i zostały w pełni przyjęte przez chrześcijan. Kościół chrześcijański dostrzega jednak w pieśni Salomona dwie dalsze, ważne interpretacje.

3) „*Pieśń nad Pieśniami*” jest obrazem relacji Chrystus - Kościół.

Kościół, jako wspólnota wierzących

- to oblubienica, małżonka Chrystusa.

W Nowym Testamencie obraz ten wyrysowany jest wielokrotnie, najwyraźniej:

- w Liście do Efezjan (r. 5)

- w Księdze Apokalipsy (r. 21).

Pieśń Salomona ukazuje to, co najlepsze, najpiękniejsze w miłości ludzkiej, by w obrazowy, poetycki sposób wskazać na piękno, bogactwo i głębię Bożej miłości. Lektura tej przepięknej pieśni wprowadza nas w rzeczywistość niezwyklej, cudownej więzi wierzących z żywym Panem, Jezusem Chrystusem.

4) „*Pieśń nad Pieśniami*” ukazuje także miłość Chrystusa do pojedynczego człowieka.

Każdy chrześcijanin powinien odczuwać realność bliskiej, osobistej więzi z Chrystusem. W życiu każdego wierzącego ma odzwierciedlać się oblubieńcza miłość Chrystusa do Kościoła, miłość Zbawiciela do ludu odkupionych i powołanych do zjednoczenia z Nim, uratowanych grzeszników.

Apostoł Paweł pisał o tej więzi bardzo osobiście: „*Żyję już nie ja, ale żyje we mnie Chrystus. To zaś, że teraz żyję cieleśnie znaczy, iż żyję w wierze w Syna Bożego, który mnie umiłował i samego siebie za mnie poświęcił*”. (Galacjan 2,20)

Chrześcijaństwo nie polega na tym, że wypełnia się określone powinności, że żyje się według ustalonych, przyjętych zasad. Chrześcijaństwo, to żywa, osobista więź wierzącego człowieka z Jezusem Chrystusem.

Pieśń - historia miłości

„*Pieśń nad Pieśniami*” składa się z udratyzowanych scen, w których biorą udział osoby, prowadzące dialog. Mimo pozornego braku chronologii, sceny te układają się w jedną historię - opowieść o miłości Oblubienica i Oblubienicy.

Opowieść ta rozpoczyna się sceną, w której Oblubienica śpiewa:

„Pociągnij mnie za sobą! Pobiegijmy! Wprowadź mnie, królu, w twe komnaty...”(1,4).

Oblubienica jest wiejską dziewczyną, opiekującą się do tej pory winnicą swoich rodziców, śpiewa:

„Nie patrzcie na mnie, żem śniada, że mnie spaliło słońce. Synowie mojej matki rozgniewali się na mnie, postawili mnie na straży winnic...” (1,6).

Kobiety w tamtym czasie chroniły swoją skórę przed słońcem. Dziewczyna, która przebywa pośród winnic i pastwisk jest opalona, śniada. Pewnego razu dostrzegł ją niezwykle pasterz, który pokochał ją z całego serca. Wyznaje on:

„Jak lilia pośród cierni, tak przyjaciółka ma pośród dziewcząt” (2,2).

„O jak piękna jesteś, przyjaciółko moja, jakżeś piękna! Oczy twe jak gołębice za twoją zasłoną. Włosy twe jak stado kóz falujące na wzgórzach Gileadu” (4,1).

To piękny, poetycki język, opiewający prawdziwą, czystą miłość. Jest to obraz miłości Chrystusa, niezwykłego Pasterza, do Kościoła, przyrównanego do pięknej Oblubienicy.

Dziewczyna także zakochuje się w niezwykłym pasterzu.

Pyta:

„O ty, którego miłuje dusza moja, wskaż mi, gdzie pasiesz swe stada...” (1,7).

A potem śpiewa:

„Jak jabłoń wśród drzew leśnych, tak ukochany mój wśród młodzieńców. W upragnionym jego cieniu usiadłam, a owoc jego słodki memu podniebieniu” (2,3).

Przypomina nam to słowa Jezusa:

„Pójdźcie do mnie wszyscy, którzy jesteście spracowani i obciążeni, a ja wam dam ukojenie” (Mat. 11,28).

Czy doświadczamy ukojenia, odpocznienia, „w cieniu” Jezusa Chrystusa? Czy cieszymy się z osobistej, intymnej więzi miłości, w jaką On nas wprowadza? Czy odwzajemniamy Jego cudowną miłość?

Pasterz z naszej opowieści oddala się na jakiś czas, a potem powraca, ku radości Oblubienicy. To alegoryczny obraz zapowiedzi Jezusa:

*„Niechaj się nie trwoży serce wasze;
wierście w Boga i we mnie wierście!
W domu Ojca mego wiele jest mieszkań;
gdyby było inaczej, byłbym wam powiedział.
Idę przygotować wam miejsce.
A jeśli pójdę i przygotuję wam miejsce,
przyjdę znowu i wezmę was do siebie,
abyście, gdzie Ja jestem i wy byli”. (Jan 14,1-3)*

W czasie, gdy Pasterz - Oblubieniec przebywał w oddaleniu, zakochana dziewczyna narażona była na drwiny otoczenia:

*„Ty, prosta, wiejska dziewczyna,
wierzysz w to, że on po ciebie powróci?”*

Przypomina nam to słowa ap. Piotra, który zapowiadał, co wydarzy się, gdy wierzący oczekiwać będą na powrót Chrystusa:

„W dniach ostatecznych przyjdą szyderycy z drwinami, którzy będą postępować według swych własnych pożądliwości i mówić: Gdzież jest przyobiecane przyjście jego?” (II Piotr. 3,3-4).

Zakochana dziewczyna z „Pieśń nad Pieśniami” ufa swemu Oblubieńcowi. Czeką na jego powrót. Marzy o nim, tęskni za nim. Wsłuchajmy się w jej słowa:

„Na łożu mym nocą szukałam umiłowanego mej duszy, szukałam go, lecz nie znalazłam. Wstanę, po mieście chodzić będę, wśród ulic i placów, szukać będę ukochanego mej duszy” (3,1-2).

Zadajmy sobie pytanie: Czy my tęsknimy za Jezusem? Czy niecierpliwie oczekujemy na Jego przyjście? Czy marzymy o połączeniu, o pełnym zjednoczeniu się z Nim?

Zakochana dziewczyna wiedziała, że jej Oblubieniec jest blisko, odczuwała jego miłość stale, nawet wtedy, gdy na pewien czas przebywał w oddaleniu. Czy my ufamy w pełni słowom Chrystusa, który zapewnia nas:

„Nigdy was nie opuszczę”, „Pozostanę z wami aż do końca świata...”

Apostoł Paweł, przebywając w więzieniu, śpiewał pieśni wielbiące Chrystusa, bo ufał Jego słowom:

„Nigdy cię nie opuszczę, ani o tobie nie zapomnę”.

Pewnego dnia Oblubienica ujrzała swego Oblubieńca. Ujrzała swego Pasterza i Króla. Woła z radością:

„Ukochany mój! Oto on! Oto nadchodzi! Biegnie przez góry, skacze po pagórkach. Umilowany mój podobny do gazeli, do młodego jelenia (...). Miły mój odzywa się i mówi do mnie: Powstań, przyjaciółko ma, piękna ma, i pójdz!” (2,8-10).

Głos Oblubieńca, głos Pasterza, to głos Chrystusa. Mówi on: **„Owce moje głosu mojego słuchają i Ja znam je, a one idą za mną. I Ja daję im życie wieczne, i nie giną na wieki, i nikt nie wydrze ich z ręki mojej”** (Jan 10).

Apostoł Paweł zapowiada:

„Sam Pan na dany rozkaz, na głos archaniola i trąby Bożej zstąpi z nieba; wtedy najpierw powstaną ci, którzy umarli w Chrystusie, potem my, którzy pozostaniemy przy życiu, razem z nimi porwani będziemy w obłokach w powietrze, na spotkanie Pana; i tak zawsze będziemy z Panem” (I Tes. 4,16-17).

Oblubieniec śpiewa:

„Bo oto minęła już zima, deszcz ustał i przeszedł. Na ziemi widać już kwiaty, nadszedł czas przycinania winnic, i głos synogarlicy już słychać w naszej krainie. Drzewo figowe wydało zawiązki owoców i winne krzewy kwitnące już pachną. Powstań, przyjaciółka ma, piękna ma, i pójdz” (2, 11 - 13).

List od słuchacza z Azji Mniejszej

Cześć!

Podczas dzisiejszego kazania dowiedziałem się, że wcale nie chodzi o samo chodzenie do kościoła ani o to, do jakiego kościoła się należy, żeby dostać się do nieba. Tak naprawdę najważniejsza jest nasza relacja i wiara w Boga oraz Jego Syna, Jezusa Chrystusa, bo to one dają nam szansę na życie wieczne. Kiedyś bardzo się tym przejmowałem, zwłaszcza gdy niektóre kościoły – szczególnie te, które odprawiają nabożeństwa w soboty – potępiały nas, którzy spotykamy się w niedzielę.

Dzięki i pozdrawiam!

List do Kolosan

List do Kolosan jest jednym z czterech listów apostoła Pawła zwanych więziennymi. Należą do nich: List do Efezjan, Filipian, Kolosan i bardzo krótki, osobisty list do Filemona. Łączy je to, że zostały napisane przez apostoła w czasie jego pobytu w więzieniu.

Gdy porównujemy List do Kolosan i List do Efezjan zauważamy ich duże podobieństwo. Oba listy uczą o Chrystusie i o Kościele. List do Efezjan koncentruje się jednak na opisie Kościoła, jako żywego organizmu, którego głową jest Chrystus. Natomiast List do Kolosan ukazuje przede wszystkim samego Chrystusa, czyli ową głowę Kościoła. Znajdujemy w tym Liście obraz pełni boskości Chrystusa.

Okoliczności powstania Listu

List do Kolosan został napisany przez apostoła Pawła w czasie jego pierwszego uwięzienia w Rzymie, które przypada na lata 61 - 63 po Chrystusie. Współpracownik apostoła, Epafras, opiekujący się wspólnotą w Kolosach, przywiózł uwięzionemu Pawłowi niepokojące wieści o pojawieniu się w Kolosach błędnej nauki, atakującej całkowitą wystarczalność i wyjątkowe zwierzchnictwo Jezusa Chrystusa.

Wbrew przekazanej Kolosanom nauce apostolskiej pojawiły się tam dążności judaizujące, czyli nawroty do praktyk Starego Testamentu, a także zaczęła się tam kształtować nauka nosząca cechy gnozy. Gnoza chrześcijańska ukształtowała się w pełni jako herezja dopiero w II w.n.e. Jej elementy występowały jednak już dużo wcześniej, m.in. w myśli greckich filozofów. Stąd naukę, jaka pojawiła się w latach sześćdziesiątych I w.n.e. w Kolosach określa się często jako „*prognozę*”.

Nauka ta jak gdyby ograniczała ewangelię, czyniąc ją dostępną jedynie dla wąskiego grona wybranych. Głosiciele tej błędnej nauki

twierdzili, że prostota ewangelii wymaga „*dodatku*” w postaci głębszej wiedzy filozoficznej. Że potrzebne jest opanowanie tajemnej wiedzy, niezbędnej do uwolnienia człowieka z niewoli żywiołów świata. Snuto pseudofilozoficzne spekulacje na temat bytów pośrednich między Bogiem a człowiekiem. Przesadnie akcentowano znaczenie sił demonicznych i aniołów. To wszystko prowadziło do podważania wyjątkowej roli Jezusa Chrystusa, jako jedyne go rzeczywistego pośrednika pomiędzy Bogiem a człowiekiem.

Apostoł Paweł natychmiast zareagował na niepokojące wieści przyniesione mu przez Epafrasa. Uważał, że łatwiej jest zapobiegać, niż leczyć. W liście stara się więc uchwycić zło, zanim zacznie się szerzyć jak epidemia.

Miasto Kolosy, położone we Frygii, w dolinie Likosu, sąsiadowało z wielkimi metropoliami - Laodyceą i Hierapolis, i gdyby tu rozwinęła się nauka fałszywych nauczycieli z Kolosów, zagrożony herezją byłby cały wczesny Kościół chrześcijański.

I tak powstał List do Kolosan, list, który tak jak żadne inne pismo apostołskie ukazuje pełnię boskości Jezusa Chrystusa.

Główne przesłanie Listu

List do Kolosan ukazuje bezwzględne pierwszeństwo Jezusa Chrystusa, Jego Boską godność, Jego całkowitą wystarczalność i zupełność. Poprzez Niego i dla Niego wszystko zostało stworzone i ugruntowane. Jest On obrazem niewidzialnego Boga, mieszka w Nim cieleśnie cała pełnia boskości. W Nim ukryte są wszelkie bogactwa pełnego zrozumienia.

Dokonane przez Niego dzieło odkupienia znajduje swoje przedłużenie w Kościele, pojętym jako Ciało Chrystusowe, którego On jest Głową.

List do Kolosan możemy podzielić na dwie części: doktrynalną, czyli dogmatyczną oraz moralną, czyli praktyczną.

Część doktrynalna obejmuje pierwszy i drugi rozdział Listu

i ukazuje pełnię Boskości Chrystusa, Jego bezwzględny prymat, unikalność Jego Osoby i zupełność Jego dzieła.

Część druga, praktyczna, obejmująca rozdział trzeci i czwarty mówi o najważniejszych zasadach moralności chrześcijańskiej, o obowiązku i przywileju nowego życia w Chrystusie.

Dzięki wierze możemy prowadzić życie „*ukryte w Chrystusie*”, możemy czerpać z Jego pełni, być częścią Jego Kościoła, Ciała Chrystusowego. Tak jak w Chrystusie manifestuje się pełnia boskości, pełnia wspaniałości, doskonałości i miłości Bożej, tak w naszym życiu powinna przejawiać się Chrystusowa pełnia, piękno, miłość...

To Boże wezwanie, Boże zamierzenie dla nas uświadamia nam List apostoła Pawła do Kolosan.

List od słuchaczki z Ameryki Południowej

Wracałam dziś z pracy trochę zmęczona, ale po powrocie trafiłam na „Wędrówkę przez Biblię”. Amen i chwała Bogu za to, że zaprasza nas do współpracy w Jego dziele! Bóg tak naprawdę powołuje nas, żebyśmy byli „listami miłości” Chrystusa dla całego świata. Ale to piękny przydomek, prawda? Bóg i suwerenny Pan przemówił do mnie przez apostoła Pawła: „Pan zaś jest Duchem; gdzie zaś Duch Pański, tam wolność” (2 Kor 3,17). Kiedy wsłuchałam się w dzisiejsze nauczanie, poczułam, jak Duch Święty napelnia mnie nową energią. Alleluja! Dziękuję Ci, Panie!

Pozdrawiam gorąco!

Księga Izajasza

Księga Izajasza jest pierwszą wielką księgą prorocką, otwierającą profetyczną część Starego Testamentu. Nie znaczy to, że prorocтва biblijne rozpoczęły się wraz z pojawieniem się Izajasza. Już Mojżesz był przecież prorokiem. W Pięcioksięgu znajdujemy niezwykle ważne prorocтва Mojżesza. Jednak począwszy od Księgi Izajasza w całej końcowej części Starego Testamentu treści profetyczne wyraźnie dominują.

Wstęp do ksiąg prorockich

Autorami ksiąg prorockich byli mężowie powołani przez żywego Boga do wypełnienia zadania przekazywania Jego Woli ludowi izraelskiemu w czasie, gdy lud ten oddalił się od Pana, gdy królowie i kapłani okazali się nieposłuszni Bogu.

Księgi prorockie zawierają elementy historii, poezji i prawa, ale ich główną treścią jest przesłanie profetyczne. Wszyscy autorzy ksiąg począwszy od Izajasza po Malachiasza byli prorokami żywego Boga. Dzisiaj dokonujemy podziału na tzw. proroków wielkich i małych, kierując się zazwyczaj objętością poszczególnych ksiąg, ale w zasadzie powinniśmy stwierdzić, że wszyscy autorzy byli wielkimi, prawdziwymi prorokami Pana.

Mężowie ci przekazywali Słowo Boże w Bożym autorytecie, zapowiadając także przyszłe wydarzenia, sięgające zarówno w przeszłość bardzo odległą, eschatologiczną, jak i bliską, im współczesną. W Pięcioksięgu Mojżeszowym znajdujemy słowa określające kto może być uznany za proroka Boga żywego. W Księdze Powtórzonego Prawa czyli V Ks. Mojżeszowej czytamy: **„Jeśli który prorok odważy się mówić w moim imieniu to, czego mu nie rozkazałem, albo wystąpi w imieniu bogów obcych - taki prorok musi ponieść śmierć”**. Jeśli pomyślisz w swym sercu: **„A w jaki sposób poznam**

słowo, którego Pan nie mówił? - Gdy prorok przepowie coś w imieniu Pana, a słowo jego będzie bez skutku i nie spełni się, znaczy to, że tego Pan do niego nie mówił, lecz w swej pysze powiedział to sam prorok. Nie będziesz się go obawiał” (18,20-22).

Jest to prosta i jasna wypowiedź, definiująca, kogo można nazwać prorokiem żywego Boga: tylko tego, kogo przepowiednie zawsze się spełnią.

Prorocy Starego Testamentu przepowiedzieli wiele wydarzeń, które wypełniły się jeszcze za ich życia, co dowiodło ich wiarygodności i autentyczności Bożego posłannictwa. Na przykład, prorok Izajasz zapowiedział, że król Sennacheryb nie zdobędzie Jerozolimy i poniesie sromotną klęskę, jego potężna armia zostanie zdziesiątkowana. Tak się stało, co więcej, wypełniły się wszystkie szczegóły przepowiedni Izajasza, odnośnie okoliczności oblężenia Jerozolimy-odwrotu wojsk Sennacheryba. Dla ludzi współczesnych Izajaszowi był to dowód autentyczności jego prorockiego powołania. Z kolei my, żyjąc kilkadziesiąt stuleci później, możemy obserwować wypełnianie się długoterminowych prorocत्व Izajasza, takich, jak zapowiedź narodzin Mesjasza - Chrystusa.

Księgi prorockie wypełnione są po brzegi zarówno krótko jak i długoterminowymi prorocत्वami. Wiele z tych prorocत्व już się wypełniło, wiele dotyczy bliższej lub dalszej przyszłości. Obserwując setki wydarzeń, będących wypełnieniem się prorocत्व ST na przestrzeni historii, możemy być pewni, że prawdziwe są również prorocтва, które dopiero mają się wypełnić, np. zapowiedź drugiego przyjścia Chrystusa. Każdy uczciwy, myślący człowiek może obserwować fakt wypełniania się setek prorocत्व biblijnych i dzięki temu przekonać się, jak wiarygodne jest Pismo Święte, zawierające natchnione Słowo Boga.

Dla zilustrowania tej prawdy, spróbujmy sobie wyobrazić, że mamy przewidzieć pogodę na dzień przypadający dokładnie za miesiąc. Możemy zapowiedzieć, że będzie padać i jest to prawdopo-

dobne w 50%, bo równie prawdopodobne jest to, że będzie pochmurno i deszczowo, jak to, że będzie świecić słońce. Przypuśćmy jednak, że naszym zadaniem jest przewidzieć, czy opady, jeśli wystąpią, będą miały charakter przelotny, czy ciągły, czy będą intensywne, czy słabe, czy będzie to deszcz ciepły, czy zimny... Za każdym razem, przy podaniu coraz większej liczby szczegółów, prawdopodobieństwo sprawdzenia się naszej przepowiedni będzie maleć, aż stanie się bliskie zeru. Powiedzmy, że naszym zadaniem byłoby podanie trzystu szczegółowych informacji, odnośnie przewidywanego wydarzenia - nikt z ludzi nie jest w stanie podać tak dokładnej, złożonej przepowiedni. Jedynie Duch Boży może przekazać nam niezwykle szczegółowe okoliczności przyszłego wydarzenia.

I tak stało się w przypadku przyjścia na Ziemię Jezusa Chrystusa. Pismo Święte zawiera ponad trzysta prorocत्व, dotyczących pierwszego przyjścia na świat Jezusa; ponad 300 szczegółowych prorocत्व, które wypełniły się w sposób literalny, gdy w Betlejem narodził się Boży Syn. Dlaczego Bóg przekazał nam aż tyle prorocत्व, opisujących przyjście na świat Jezusa Chrystusa? Bo to wydarzenie jest ogromnie ważne, jest to najważniejsze wydarzenie w historii ludzkości, w dziejach świata.

Ludzie, którzy znali Stary Testament, Izraelici, powinni rozpoznać w Jezusie Chrystusa - Mesjasza, zapowiadanego przez proroków. Niestety, z powodu nieposłuszeństwa, oddalenia się od Pana i zachowywania jedynie powierzchownej, obrzędowej pobożności, z powodu zarozumiałstwa, braku pokory, pozornie bardzo religijni Izraelici odrzucili Bożego Syna. Oczywiście nie wszyscy, bo przecież apostołowie i tysiące pierwszych wyznawców Chrystusa było Izraelitami.

W wypowiedziach proroków wiele jest napomnień i ostrzeżeń, wezwań do pokuty, do upamiętania się i ukorzenia przed Bogiem, skierowanych do ludu izraelskiego. Prorocy piętnowali grzech pychy i niewiary, obnażali brak miłości, dobroci i wzywali do nawrócenia

się, do otwarcia serc i umysłów przed Bogiem. Widzieli zło, obłudę, pychę ludzkich serc, informowali o konieczności gruntownej odnowy, szczerego zwrócenia się ku Panu.

Ogień sądu i łzy rozpaczy, ciemna noc grzechu i rozdierające światło Dnia Pańskiego, mieszają się w wizjach proroków, którzy patrząc w przyszłość dostrzegali nadchodzący sąd Boży i poprzez noc upadku, nieposłuszeństwa, grzechu, wyglądali ku światłości nadchodzącego Zbawiciela.

Apostoł Piotr napisał w swoim pierwszym Liście: *„To właśnie zbawienie było treścią dociekań i poszukiwań proroków, którzy zapowiadali wam dar łaski w przeszłości. Starali się oni wy badać, jaką to osobę i jakie okoliczności wskazuje obecny w nich Duch Boży, zapowiadając cierpienia Chrystusa i następujące po nich uwielbienie”*. (1,10-11)

Głos proroków był głosem Boga. Prorocy byli tylko ludźmi, jak my, ale z natchnienia Ducha Świętego przekazywali Słowo Boże, Wolę świętego Boga. Apostołowie w pełni potwierdzili autorytet proroków Starego Testamentu. Np. w Drugim Liście ap. Piotra czytamy: *„Nie dajcie posłuchu mitycznym wymysłom. Zapowiadaliśmy wam pełne potęgi przyjście Jezusa Chrystusa, naszego Pana; byliśmy bowiem naoczniymi świadkami jego wielkości. Otrzymał on od Boga cześć i chwałę, gdy rozległ się pełen dostojenstwa głos Naj-wyższego: To jest mój ukochany Syn, którego wybrałem. My też słyszeliśmy ten głos z nieba, gdy byliśmy z nim na tej świętej górze. Mamy zatem potwierdzenie prorockiego słowa; wy zaś dobrze czynicie, chroniąc je jak świecę, palącą się w ciemnym miejscu, aż zaświta dzień i jutrzeńka zajaśnieje w waszych sercach. Przede wszystkim pamiętajcie, że nie można zapowiedzi prorockich tłumaczyć według własnych zapatrywań. Nigdy bowiem proroctwo nie pochodziło z woli ludzkiej, ale głosili je ludzie Boży, natchnieni Duchem Świętym”*. (1P.16-21)

Prorok Izajasz

Izajasz, podobnie jak większość proroków, podaje niewiele informacji o sobie samym. Wiemy jednak, z początkowych słów jego księgi, że jego działalność przypadła na okres panowania judzkich królów: Uzjasza, Jotama, Achaza i Hiskiasza, zwanego też Ezechiaszem. Czas, w którym przyszło żyć i działać Izajaszowi był trudnym okresem w historii Izraela. Królestwo Północne już nie istniało, dziesięć plemion izraelskich znalazło się w niewoli asyryjskiej, a u północnych granic Judy gromadziły się potężne wojska Asyrii, szykującej się do podbicia Jerozolimy. Niemniej Królestwo Południowe jeszcze istniało a Uzjasz i Hiskiasz byli dobrymi, bogobojnymi przywódcami, jednymi z najlepszych, najwartościowszych królów w dziejach Judy. O historycznych okolicznościach służby Izajasza dowiadujemy się z rozdziałów od 36 do 39 jego księgi, gdzie prorok opisuje oblężenie Jerozolimy przez wojska asyryjskie. W pozostałej części księgi Izajasz nie wspomina o sobie, pozostaje w cieniu, wskazując na tego, który nadchodzi, tego, który stanie się światłością świata.

Jeszcze jedną informację o Izajaszu znajdujemy w początkowych słowach księgi. Dowiadujemy się, że jego ojcem był Amos, różny od proroka, autora Księgi Amosa. Izajasz pochodził ze znakomitej rodziny jerozolimskiej. Przypuszcza się, że był spokrewniony z rodziną królewską, a więc z rodem Dawida, choć nie ma na to dowodów.

Dzisiejsi uczeni często dzielą Księgę Izajasza na trzy części, twierdząc, że jest ona dziełem trzech autorów: tzw. **Proto - Izajasz**, **Deutero - Izajasz** i **Trito - Izajasz**. Jest to jednak tylko hipoteza. Różnice stylistyczne czy tematyczne nie dowodzą różnego autorstwa. Zwoje, odnalezione w Qumran nad Morzem Martwym wskazują na Izajasza, jako jedną osobę.

Izajasz urodził się ok. r. 765 przed Chrystusem. Był obdarzony wielkimi zaletami ducha, inteligencją i silną wolą. Bóg powołał go na proroka w r. 739 p.n.e., we wspianiałej wizji w świątyni, o czym czyta-

my w 6 r. Księgi. Spełniał powierzona mu przez Boga misję ponad 40 lat, współcześnie z prorokiem Micheaszem. Według tradycji żydowskiej poniósł męczeńską śmierć za bezbożnego króla Manassesesa, w VII w. przed Chrystusem. W każdym razie ślady działalności Izajasza giną po najeździe na Jerozolimę Sennacheryba w r. 701. Izajasz był żonaty i miał dwóch synów, którym z rozkazu Boga nadał imiona symboliczne, zawierające prorocze zapowiedzi. Imię samego Izajasza niesie proroczą treść. W hebrajskim „Jeszaja” znaczy „Zbawieniem jest Jahwe”, albo „Jahwe, zbaw!”.

Poselstwo Izajasza

Izajasz stale przypominał, że Bóg sam jest zbawieniem Izraela i dlatego naród wybrany powinien tylko w Nim pokładać całą swoją nadzieję, całą ufność. Nawoływał do upamiętania, do poprawy z grzechów, zapowiadał zagładę królestwa Izraela i Judy jako karę za niewierność Bogu (r.6). Brał czynny udział w życiu politycznym swego kraju, swoje prorocze mowy i utwory poetyckie wiązał z wypadkami historycznymi. Walczył o dobre obyczaje w życiu publicznym i prywatnym. Piętnował pychę wyższych sfer społeczeństwa judzkiego, obnażał niemoralność, zbytek, wyzysk klas niższych, występował przeciwko niesprawiedliwości sądownictwa, przeciwko praktykom wróżbiarskim oraz przeciw zewnętrznej, płytkiej formalno-obrzędowej pobożności. Wzywał do prawdziwej odnowy, do prawdziwego zwrócenia się ku Panu, do szukania u Niego ratunku, zbawienia. Zapowiadał klęskę narodu, zawsze jednak obiecywał ocalenie małej części, zdrowej „**Reszty**” Izraela, z której się odrodzi nowy, święty naród.

Izajasz walczył o to, by w Izraelu uznawano i czczono jedyne żywego Boga, Jahwe. Zwalczał wszelkie inne kultury, wierzenia, podobnie jak dawniej, za króla Achaba, walczył o czystość wiary prorok Eliasza. Stąd Izajasza określa się jako proroka wiary, jako proroka, kaznodzieję i teologa jedyne, prawdziwego, najświętsze-

go Boga. Izajasz chwali świętość i sprawiedliwość Boga, sławi jego stwórczą wszechmoc, wszechwiedzę i wszechobecność, wielkość i chwałę, mądrość i miłość do ludzi.

Izajasz jest wielkim poetą biblijnym. Jego wypowiedzi cechuje bogaty język, wspaniały styl, piękno obrazowych wyrażań i porównań. Zgodnie uznaje się Izajasza za pierwszego wśród proroków, ze względu na wielkość jego dzieła, doniosłość teologii i bogactwo prorocत्व mesjańskich. Izajasz jest największym prorokiem mesjańskim. Według jego prorocत्व Mesjasz - „*Emmanuel*” (*Bóg z nami*) narodzi się z dziewicy, otrzyma imię: *Cudowny Doradca, Bóg Mocny, Odwieczny Ojciec, Książę Pokoju* (9,5). Będzie potomkiem Dawida, królem, sprawiedliwym i pełnym darów Pana (11,1).

W pieśniach o Słudze Pana Izajasz przekazuje dalsze cechy Mesjasza: będzie On pokornym głosicielem prawdy, światłością i przymierzem dla narodów, a nade wszystko będzie prorokiem-męczennikiem, który swoimi cierpieniami i śmiercią zastępczą zapłaci za grzech ludzi, pojedna ich z Bogiem, a stawszy się Zbawicielem, uzyska wieczną chwałę dla siebie i dla wszystkich tych, którzy Mu uwierzą, zaufają. Żaden z proroków ST nie przedstawił tak dokładnie osoby Mesjasza i charakteru jego Królestwa, jak Izajasz. W prorocत्वach Izajasza zawarty jest wiele prawd, objawionych w Nowym Testamencie. Znajdujemy tu już np. w pełni ukształtowaną naukę o usprawiedliwieniu z wiary przez łaskę. Z całą pewnością możemy nazwać Izajasza, w ślad za Hieronimem, „*ewangelistą wśród proroków*”.

Charakterystyka księgi

Dostrzegalne jest pewne zadziwiające podobieństwo budowy Księgi Izajasza do sposobu skonstruowania całej Biblii. Biblia składa się z 66 ksiąg, Księga Izajasza - z 66 rozdziałów. W Biblii 39 ksiąg należy do Starego Testamentu, w Księdze Izajasza 39 rozdziałów przedstawia Boga jako sprawiedliwego Prawodawcę. Nowy Testa-

ment składa się z 27 ksiąg, w Księdze Izajasza 27 rozdziałów mówi o Bożej łasce, Bożym zbawieniu.

Izajasz jest cytowany w Nowym Testamencie aż 85 razy. Spośród 27 ksiąg NT dwadzieścia zawiera cytaty z Księgi Izajasza. Dwanaście ksiąg NT zamieszcza dosłowne cytaty - fragmenty prorocत्व Izajasza. Często słowa Izajasza są przywoływane w NT po to, by podkreślały znaczenie i doniosłość przyjścia na świat Mesjasza, Jezusa Chrystusa.

Historyczna część Księgi Izajasza, obejmująca rozdziały 36-39, stanowi rodzaj interludium. W przeciwieństwie do części pierwszej i trzeciej, jest pisana prozą; autor zmienia styl, a nawet język, by zarejestrować bieg historii.

Część trzecia, końcowa, obejmuje rozdziały 40 - 66 i zawiera niezwykle prorocтва, zapisane językiem wspaniałej poezji. W części pierwszej (r.1-35) czytamy o Bogu jako Prawodawcy i Sędzim. Natomiast trzecia, końcowa część opiewa łaskawość, miłosierdzie Boga, ukazuje nadchodzące cierpienie i przyszłą chwałę.

Podkreślmy jeszcze jeden fakt. W Księdze Izajasza znajduje się wiele prorocत्व, które dotyczyły wydarzeń historycznych, współczesnych Izajaszowi. Przykładowo: gdy wojska asyryjskie otoczyły Jerozolimę, Izajasz wypowiedział śmiało prorocत्व (37,33): „**Tak mówi Pan o królu asyryjskim: Nie wejdzie on do tego miasta ani nie wypuści tam strzały, nie nastawi przeciw niemu tarczy ani nie usypie wału. Drogą tą samą którą przybył powróci, a do miasta tego nie wejdzie**”. To prorocत्व wypełniło się całkowicie. Czytamy dalej w 37. r. Księgi Izajasza: „**Wyszedł Anioł Pański i pobił w obozie Asyryjczyków sto osiemdziesiąt pięć tysięcy. Rano, gdy trzeba było wstawać, wszyscy oni byli martwi. Sennacheryb więc, król Asyrii, zwinął obóz i odszedł**”. (37,36)

Izajasz wypowiedział także prorocтва, które nie wypełniły się za jego życia, ale spełniły się później i dla nas są już faktami historycznymi. Przykładem może być prorocत्व o losie starożytnego miasta

Babilon. Izajasz zapowiedział: "Wtedy Babilon, perła królestw, klejnot, duma Chaldejczyków, stanie się jak Sodom i Gomora, gdy ją Bóg wyrócił. Nie będzie nigdy więcej zamieszkały ani zaludniony z pokolenia w pokolenie. Nie rozbije tam Arab namiotu ani pasterze nie staną na postój. Dziki zwierz tam mieć będzie swe leże, sowy napełnią ich domy, strusie się tam zagnieżdżą i kozły będą harcować. Szakale nawoływać się będą w ich pałacach i hieny wyjąć w ich przepysznych budowlach. Godzina jego się zbliża, jego dni nie będą przedłużone (13,19-22). Także to proroctwo wypełniło się całkowicie. Po wielkim Babilonie pozostały ruiny. Wielkie miasto, które za dni Izajasza tętniło życiem, jest dzisiaj miejscem wymarłym.

To tylko dwa przykłady wielu proroctw, o których wypełnieniu będziemy mówić w czasie audycji poświęconych Księdze Izajasza.

Centralna prawda księgi

Możemy powiedzieć, na koniec, że w Księdze Izajasza, podobnie jak w Nowym Testamencie, centralną postacią jest Pan Jezus Chrystus. Księga Izajasza zwana jest piątą ewangelią, a sam Izajasz piątym ewangelistą.

W wyraźnych, jasnych obrazach, ukazana jest w Księdze Izajasza postać Mesjasza - Zbawiciela. Izajasz zapowiada jego narodzenie się z dziewicy, jego życie i śmierć, zmartwychwstanie i drugie przyjście.

List od słuchacza z Europy

Nauczyłem się wielu rzeczy z tego programu, które naprawdę pomagają mi na co dzień w mojej relacji z Bogiem. Nie powiem, że jestem idealnym chrześcijaninem, ale widzę ogromny postęp w mojej więzi z Ojcem – i to potwierdzają ludzie, którzy mnie znają. Bez tego programu pewnie w ogóle by się to nie wydarzyło. Niech Bóg obficie błogosławi twórców za to, że dzielą się z nami Jego słowem!

Listy do Tesaloniczan

Czas napisania Listów

Pierwszy List do Tesaloniczan jest najstarszym znanym nam pismem apostoła Pawła i w ogóle pierwszym pismem Nowego Testamentu. List ten powstał w czasie drugiej podróży misyjnej Pawła w roku 50 lub 51. Drugi List do Tesaloniczan apostoł napisał nieco później, ale prawdopodobnie jeszcze w tym samym 51 roku. Listy do Tesaloniczan zostały więc napisane przed spisaniem Ewangelii i reszty pism Nowego Testamentu. Studiując ich treść, będziemy zapoznawać się z najwcześniejszą literaturą chrześcijańską.

Okoliczności powstania Listów

Tesalonika była rzymską kolonią, stolicą rzymskiej prowincji Macedonii. Obecnie miasto to nosi nazwę Saloniki. Leży ok. 80 km na północ od Aten. W czasach apostoła Pawła Tesalonika była wielkim miastem, metropolią o strategicznym znaczeniu dla regionu Macedonii i Achai, czyli dla terytorium mniej więcej współczesnej Grecji. Według słów Cycerona Tesalonika leżała „w samym łonie rzymskiego imperium”. Położona u wybrzeży Morza Egejskiego, usytuowana przy słynnej rzymskiej drodze Via Egnatia łączącej Rzym z Konstantynopolem, miała wielkie znaczenie jako centrum polityczne, handlowe i kulturalne. W czasach apostoła Pawła Tesalonika posiadała status wolnego miasta, miała swój samorząd i swoje własne sądy. Liczba jej mieszkańców wynosiła ok. dwustu tysięcy, należała więc ona do największych miast tamtych czasów.

Apostoł Paweł, wyruszając w drugą podróż misyjną, zabrał ze sobą Sylasa, a potem w czasie wędrówki także Tymoteusza i Łukasza. Do Tesaloniki dotarł ok. roku 50. Nauczał tam w synagogach. Niektórzy Żydzi, a także wielu pogan przyjęło głoszoną przez niego Ewangelię. Wkrótce jednak przeciwnicy Pawła wznicili

w mieście rozruchy i apostoł musiał opuścić Tesalonikę. W dalszym ciągu wywierał jednak wpływ na powstałą tam wspólnotę za pośrednictwem swoich posłańców i poprzez listy.

Z Tesaloniki Paweł udał się do Berei, gdzie jednak nie przebywał długo, atakowany podobnie jak w Tesalonice przez przeciwników Ewangelii. Apostoł pozostawił w Berei Sylasa i Tymoteusza, a następnie udał się do Aten.

Później Paweł powędrował do Koryntu i prawdopodobnie tam spotkał się z Tymoteuszem i Syłasem, którzy zdali mu relację z tego, co dzieje się w Tesalonice. Aby pomóc młodej wspólnotie w rozwiązaniu jej problemów, Paweł postanowił pilnie wysłać do Tesaloniki list. Niedługo potem apostoł napisał drugi list do Tesaloniczan.

Powodem napisania listów były głównie niepokojące wieści dotyczące błędnego interpretowania nauki apostoła na temat powtórnego przyjścia Chrystusa. Niektórzy chrześcijanie z Tesaloniki uważali, że skoro przyjście Chrystusa jest bliskie, nie trzeba już robić nic innego, tylko czekać... To powodowało, że pogrążali się w bezczynności i marzycielstwie. Apostoł natychmiast zareagował na tak błędne poglądy Tesaloniczan. Napisał listy, w których wyjaśnił, że czujność w oczekiwaniu na powrót Chrystusa nie oznacza życia w atmosferze próżności, apatii czy hysterii.

Główne przesłanie Listów

Apostoł Paweł naucza w Listach do Tesaloniczan, że drugie przyjście Chrystusa nie jest czymś, czego człowiek wierzący miałby się obawiać. Wręcz przeciwnie, nadzieja rychłego powrotu Pana ma mobilizować chrześcijanina do radosnego i wytrwałego dzielenia się Ewangelią z bliźnimi. Perspektywa nadejścia Chrystusa nie może też powodować bezczynności wierzących, ale powinna pobudzać ich do ciągłego duchowego rozwoju, do twórczego działania, które ma trwać aż do pochwylenia Kościoła.

Apostoł zapewnia, że każdy wierzący, każdy członek Kościoła Jezusa Chrystusa, niezależnie od tego, czy w czasie powrotu Pana będzie jeszcze wśród żywych, czy od lat będzie należał do zmarłych, weźmie udział w pochyceniu (paruzji) Kościoła. Paweł wyjaśnia też, że drugie przyjście Chrystusa zostanie poprzedzone występowaniem wielu szczególnych znaków (o tym pisze głównie w drugim liście).

Poza tym Listy do Tesaloniczan zawierają zarys podstawowych prawd ewangelicznych utwierdzających chrześcijan w wierze w Chrystusa jako Zbawiciela i Pana.

Struktura Listów

Pierwszy List do Tesaloniczan podzielić można na pięć zasadniczych tematów:

1. Postawa wierzących wobec perspektywy powrotu Chrystusa r. 1
2. Nagroda dla wierzących w czasie powrotu Chrystusa r. 2
3. Życie wierzących do chwili powtórnego przyjścia Chrystusa
r. 3,1 - r. 4, 12
4. Śmierć wierzących a powtórne przyjście Chrystusa r. 4,13–18
5. Działalność wierzących w perspektywie powrotu Chrystusa r. 5

Drugi List do Tesaloniczan zawiera trzy główne tematy:

1. Prześladowanie (doświadczenie) wierzących r. 1
2. Historia świata a powtórne przyjście Chrystusa r. 2, 1–12
3. Praktyczne wskazówki dla oczekujących na powrót Chrystusa: trwanie w Bożej Prawdzie, kroczenie za Jezusem, praca

„Wędrówka przez Biblię”

to cykl audycji realizowany przez „Impuls” TWR Polska, który stanowi pasjonującą podróż poprzez księgi Biblii. Kolejne odcinki audycji przybliżają treść poszczególnych ksiąg, opisują ich tło historyczne i przedstawiają autorów.

Pomagają zrozumieć księgi Starego Testamentu w nawiązaniu do Nowego Testamentu, we wnikliwym odniesieniu do naszych czasów.

NOWE ODCINKI AUDYCJI PUBLIKOWANE SĄ
OD PONIEDZIAŁKU DO PIĄTKU NA:

YOUTUBE

<https://www.youtube.com/@WedrowkaprzezBiblie>

SPOTIFY

<https://creators.spotify.com/pod/show/wedrowka-przez-biblie>

KONTAKT DO NAS:

e-mail: korespondencja@twrpolska.org

telefon: (+48) 601 400 892

TWR:

<https://www.facebook.com/twrpolska>

<http://twrpolska.org> <http://www.twr360.org> <http://ttb.twr.org>

TWR NADZIEJA KOBIET:

<https://www.facebook.com/TWRNadziejaKobiet>

<https://www.youtube.com/@NadziejaKobiet>

<https://twrnadziejakobiet.org>

MARZEC	MAJ
<p style="text-align: center;"><i>List do Efezjan</i></p> <p style="text-align: center;">2025-03-31 Wstęp</p>	<p style="text-align: center;"><i>List do Efezjan</i></p> <p style="text-align: center;">2025-05-01 6:18 - 24</p>
KWIECIEŃ	
<p>2025-04-01 1:1 - 3</p> <p>2025-04-02 1:4 - 5</p> <p>2025-04-03 1:6 - 7</p> <p>2025-04-04 1:8 - 12</p> <p>2025-04-07 1:13 - 16</p> <p>2025-04-08 1:17 - 23</p> <p>2025-04-09 2:1 - 3</p> <p>2025-04-10 2:4 - 9</p> <p>2025-04-11 2:10 - 18</p> <p>2025-04-14 2:19 - 3:2</p> <p>2025-04-15 3:3 - 13</p> <p>2025-04-16 3:14 - 21</p> <p>2025-04-17 4:1 - 2</p> <p>2025-04-18 4:3 - 10</p> <p>2025-04-21 4:11 - 16</p> <p>2025-04-22 4:17 - 29</p> <p>2025-04-23 4:30 - 5:4</p> <p>2025-04-24 5:5 - 19</p> <p>2025-04-25 5:20 - 33</p> <p>2025-04-28 6:1 - 9</p> <p>2025-04-29 6:10 - 12</p> <p>2025-04-30 6:13 - 18</p>	<p style="text-align: center;"><i>Księga Przysłów</i></p> <p>2025-05-02 1:1 - 4</p> <p>2025-05-05 1:5 - 33</p> <p>2025-05-06 2:1 - 22</p> <p>2025-05-07 3:1 - 35</p> <p>2025-05-08 4:1 - 27</p> <p>2025-05-09 5:1 - 6:11</p> <p>2025-05-12 6:12 - 35</p> <p>2025-05-13 7:1 - 8:11</p> <p>2025-05-14 8:12 - 9:18</p> <p>2025-05-15 10:1 - 32</p> <p>2025-05-16 11:1 - 31</p> <p>2025-05-19 12:1 - 28</p> <p>2025-05-20 13:1 - 14:5</p> <p>2025-05-21 14:6 - 15:17</p> <p>2025-05-22 15:18 - 16:11</p> <p>2025-05-23 16:12 - 17:28</p> <p>2025-05-26 18:1 - 24</p> <p>2025-05-27 19:1 - 29</p> <p>2025-05-28 20:1 - 30</p> <p>2025-05-29 21:1 - 31</p> <p>2025-05-30 22:1 - 23:22</p>

CZERWIEC	LIPIEC
<i>Księga Przysłów</i>	<i>List do Filipian</i>
2025-06-02 23:23 - 24:22	2025-07-01 4:4 - 9
2025-06-03 24:23 - 25:28	2025-07-02 4:10 - 23
2025-06-04 26:1 - 27:6	<i>Księga Koheleta</i>
2025-06-05 27:7 - 28:11	2025-07-03 1:1 - 7
2025-06-06 28:12 - 29:27	2025-07-04 1:8 - 18
2025-06-09 30:1 - 33	2025-07-07 2:1 - 26
2025-06-10 31:1 - 31	2025-07-08 3:1 - 22
<i>List do Filipian</i>	2025-07-09 4:1 - 5:7
2025-06-11 Wstęp	2025-07-10 5:8 - 7:10
2025-06-12 1:1 - 8	2025-07-11 7:11 - 8:17
2025-06-13 1:9 - 14	2025-07-14 9:1 - 10:2
2025-06-16 1:15 - 30	2025-07-15 10:3 - 11:10
2025-06-17 2:1 - 8	2025-07-16 12:1 - 14
2025-06-18 2:5 - 11	<i>Pieśń nad Pieśniami</i>
2025-06-19 2:11 - 13	2025-07-17 1:1 - 3
2025-06-20 2:14 - 18	2025-07-18 1:4 - 8
2025-06-23 2:19 - 3:1	2025-07-21 1:9 - 17
2025-06-24 3:2 - 3	2025-07-22 2:1 - 8
2025-06-25 3:4 - 9	2025-07-23 2:9 - 17
2025-06-26 3:10 - 16	2025-07-24 3:1 - 11
2025-06-27 3:17 - 21	2025-07-25 4:1 - 5:1
2025-06-30 4:1 - 5	

LIPIEC	SIERPIEŃ	
<p><i>Pieśń nad Pieśniami</i></p> <p>2025-07-28 5:2 - 16 2025-07-29 6:1 - 7:14 2025-07-30 8:1 - 14</p> <p><i>List do Kolosan</i></p> <p>2025-07-31 Wstęp</p>	<p><i>Księga Izajasza</i></p> <p>2025-08-15 Wstęp 2025-08-18 1:1 - 13 2025-08-19 1:14 - 2:4 2025-08-20 2:5 - 3:11 2025-08-21 3:12 - 4:6 2025-08-22 5:1 - 24 2025-08-25 5:25 - 6:13 2025-08-26 7:1 - 25 2025-08-27 8:1 - 23 2025-08-28 9:1 - 20 2025-08-29 10:1 - 11:2</p>	
SIERPIEŃ	<th data-bbox="515 816 947 889">WRZESIEŃ</th>	WRZESIEŃ
<p><i>List do Kolosan</i></p> <p>2025-08-01 1:1 - 12 2025-08-04 1:9 - 17 2025-08-05 1:15 - 20 2025-08-06 1:21 - 2:5 2025-08-07 2:4 - 10 2025-08-08 2:11 - 23 2025-08-11 3:1 - 8 2025-08-12 3:9 - 17 2025-08-13 3:18 - 4:1 2025-08-14 4:2 - 18</p>		<p><i>Księga Izajasza</i></p> <p>2025-09-01 11:2 - 12:6 2025-09-02 13:1 - 14:14 2025-09-03 14:15 - 15:9 2025-09-04 16:1 - 19:1 2025-09-05 19:2 - 20:6 2025-09-08 21:1 - 22:5 2025-09-09 22:6 - 23:2</p>

WRZESIEŃ	PAŹDZIERNIK
<p style="text-align: center;"><i>Księga Izajasza</i></p> <p>2025-09-10 23:3 - 24:16</p> <p>2025-09-11 24:16 - 25:12</p> <p>2025-09-12 26:1 - 27:13</p> <p>2025-09-15 28:1 - 29:8</p> <p>2025-09-16 29:8 - 31:9</p> <p>2025-09-17 32 - 33</p> <p>2025-09-18 34 - 35</p> <p>2025-09-19 36 - 37</p> <p>2025-09-22 38 - 39</p> <p>2025-09-23 40</p> <p>2025-09-24 41 - 42</p> <p>2025-09-25 43 - 44</p> <p>2025-09-26 45 - 46</p> <p>2025-09-29 47 - 48</p> <p>2025-09-30 49:1 - 50:3</p>	<p style="text-align: center;"><i>Księga Izajasza</i></p> <p>2025-10-01 50:4 - 51:23</p> <p>2025-10-02 52:1 - 53:1</p> <p>2025-10-03 53:1 - 7</p> <p>2025-10-06 53:5 - 54:17</p> <p>2025-10-07 55:1 - 13</p> <p>2025-10-08 56:1 - 57:13</p> <p>2025-10-09 57:14 - 58:14</p> <p>2025-10-10 59:1 - 60:22</p> <p>2025-10-13 61:1 - 62:12</p> <p>2025-10-14 63:1 - 19</p> <p>2025-10-15 64:1 - 65:2</p> <p>2025-10-16 65:3 - 66:24</p> <p style="text-align: center;"><i>I List do Tesaloniczan</i></p> <p>2025-10-17 Wstęp</p> <p>2025-10-20 1:1 - 5</p> <p>2025-10-21 1:6 - 10</p> <p>2025-10-22 2:1 - 6</p> <p>2025-10-23 2:7 - 14</p> <p>2025-10-24 2:15 - 3:5</p>
<p><u>Nasz adres:</u> „Impuls” TWR ul. Kłodnicka 2 PL-54-217 Wrocław</p> <p>Tel: (+48) 601 400 892 e-mail: korespondencja@twrpolska.org</p>	 <p>Impuls Polska Redakcja broszury Marek Cieślars</p>